

RIKOSREPORTAASI POHJOISMAISTA

1980-LUKU

1981

 SAGA
EGMONT

RIKOSREPORTAASI POHJOISMAISTA

1980-LUKU

1981

 SAGA
EGMONT

Eri tekijöitä

RIKOSREPORTAASI
POHJOISMAISTA 1981

SAGA EGMONT

Rikosreportaasi Pohjoismaista 1981
Copyright © 1981, 2018 Eri tekijöitä ja SAGA Egmont
All rights reserved
ISBN: 9788711972267

1. e-kirjapainos, 2018

Koko: EPUB 2.0

Tämä on tekijänoikeuslain suojaama kirja. Kopiointilupa muuhun kuin henkilökohtaiseen käyttöön on tehtävä sekä SAGA Egmont että kirjailijan kanssa.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont, www.egmont.com

RIKOSTAPAUKSIA · TANSKA

Postipetoksia

Kööpenhaminan poliisin petososastolla on kolmemiehinen erikoisryhmä käsittelemässä postilaitosta koskevia tapauksia. Seuraavassa muutamia esimerkkejä mielenkiintoisista tapauksista, joissa sattuma on näytellyt ratkaisevaa osaa.

Virheelliset osoitukset

Seitsenkymmenluvun lopulla postiryhmällä oli käsiteltävänä joukko tapauksia, jotka koskivat Kööpenhaminan postitoimistossa tapahtuneita virheellisiä osoituksia. Väärin osoitetun summan nostaminen ja käyttäminen on petos, koska silloin käytetään hyväksi erehdystä. Asianomainen ei voi vedota hyväuskoisuuteensa, koska tiliotteen mukana saapuu aina liite, josta ilmenee, mistä rahat tulevat.

Tilinomistaja, jonka kohdalle virheellinen osoitus sattuu, joutuu kiusaukseen, jota monen on vaikea vastustaa, ja mielenkiintoista on seurata ihmisten reaktioita sellaisissa olosuhteissa. Tapauksiin mahtuu niinmuodoin monia inhimillisiä näkökohtia.

Lyhykäinen krapulakuuri

Eräs postisiirtotilin omistaja, jonka tili oli absoluuttisessa nollassa, jossa se muuten oli ollut aina avaamisestaan

lähtien, makasi kotonaan hirvittävän krapulan kourissa kuullessaan eteisestä kevyen tömähdyksen.

Hän raahautui sinne katsomaan ja löysi postisiirtotoimiston kirjeen. Se oli tiliote, josta ilmeni, että hänen tililleen oli pantu 6 000 kruunua.

Koko lääketieteen historian aikana ei yksikään ihminen ole tervehtynyt niin pikaisesti. Hän juoksi alas portaat ja matkan postitoimistoon, ja nosti koko summan.

Sitten hän oli juovuksissa kahdeksan päivää. Ja sitten tulivat taas kuparisevät ja hän oli yhtä ”auki” — sitäpaitsi hän oli postisiirrolle velkaa 6 000 kruunua ja hänen piti viettää jonkin aikaa paikassa, missä ovet lukitaan ulkoa päin ja missä krapulan hankkiminen on mahdotonta.

Palonarat öljyrahat

Erään öljy-yhtiön piti saada postisiirron kautta 122 558 kruunua. Siirtolomakkeeseen kirjoitettiin kuitenkin virheellinen tilinumero ja rahat pantiin sattumalta tyhjälle tilille, joka kuului eräälle Kööpenhaminan Vesterbrosta olevalle miehelle.

Tämä ei vitkastellut hyötyäkseen erehdyksestä.

Ensin hän ei uskonut silmiään. Hänen epäilynsä ilmeni siten, että hän nosti ensin pienehkön summan ilmeisesti nähdäkseen, oliko aivan varmasti totta, että hänen tilillään oli niin suuri summa.

Nosto vahvisti asian niin olevan. Rohkeus ei kuitenkaan ollut Vesterbron miehelle erityisen luonteenomainen piirre. Niinpä hän ei itse uskaltanut nostaa suurta summaa. Siksi hän etsi käsiinsä ikkunanpesijänä toimivan hyvän ystävänsä ja yritti suostutella tämän menemään postitoimistoon ja nostamaan 45 000 kruunua.

Ikkunanpesijääkin asia arvelutti, sillä hän oli itse äskettäin avannut postisiirtotilin ja nostanut molemmilla nostokuiteilla suurimman sallitun määrän, 2×1 000 kruunua, vaikka tilillä ei ollut yhtään kruunua.

Vesterbron mies sai kuitenkin ikkunanpesijän suostumaan esittämällä, että jos tämä suorittaisi noston, saisi hän itse 2 000 kruunua. Niiden avulla ikkunanpesijällä olisi mahdollisuus selvittää oma velkansa postisiirrolle.

Tätä ehdotusta ei ikkunanpesijä voinut vastustaa. Sydän kurkussa hän lähti postitoimistoon ja nosti 45 000 kruunua kassalla n:o 4. Hän sai 2 000 kruunuaan ja suoritti vielä samana päivänä velkansa postisiirrolle, jolle siten maksettiin sen omilla rahoilla.

Miehemme Vesterbrosta osti itselleen väritelevision, jonka hän kuitenkin melko pian myi sille kuuluisalle tuntemattomalle miehelle. Sitten hän osti auton ja matkasi pohjoiseen, missä hänen jälkensä katosivat Norjan tuntureille.

Puolitoista vuotta myöhemmin hän ilmestyi jälleen esiin ja joutui vastaamaan teoistaan. Hän kertoi asuneensa ja työskennelleensä Ruotsissa, missä hänen asunnossaan oli kerran ollut tulipalo.

Hänellä oli vielä silloin ollut suuri osa laittomasti saaduista rahoista jäljellä, sillä hänhän halusi niin tavattoman mielellään maksaa velkansa postisiirrolle. Sitäkin valitettavampaa oli, että hänen rahansa olivat palaneet, ennen kuin hän oli ennättänyt aloittaa takaisinmaksun, ja nyt ei ollut enää kruunuakaan jäljellä.

Ruotsin poliisi vahvisti miehen asunnossa olleen tulipalon, mutta mistään rahojen palamisesta ei ollut kuultu.

Ikkunanpesijä pääsi pelkällä säikähdyksellä. Mutta Vesterbron mies pantiin neljäksi kuukaudeksi ehdottoman paloturvalliseen paikkaan, missä hän saattoi omistautua pohtimaan syytä siihen, ettei hänen hyvää tahtoaan ollut arvostettu, kuten se olisi ansainnut.

Humaani makkaraukko

Makkaraukon tapaus oli erittäin epätavallinen tarina.

Erään kunnan piti siirtää 213 350 kruunua toiselle kunnalle. Siirtolomakkeeseen merkittiin kuitenkin virheellinen tilinumero.

Väärä numero kuului eräälle makkaraukolle, jonka tilillä oli 3,75 kruunua, jotka olivat muutoin myöskin tulleet tilille erehdyksessä.

Niin kului yli vuosi. Voitaneen kuvitella poloisen makkaraukon sieluntuskia sen vuoden aikana. Hän otti useamman kerran nostolomakkeensa esille ja mietti itseksensä — pitäisikö, eikö pitäisi?

Sillä aikaa korot nousivat tuhanteen kruunuun. Ja varmemmaksi vakuudeksi tuli makkaraukon tilille vielä yksi 315 kruunun suuruinen virheellinen osoitus, joka myöskin maksettiin ulos niin, ettei postisiirrossa huomattu mitään virhettä.

Niinpä makkaraukko joutui todella kovalle koetukselle, eikä lopulta voinut kestää kauempaa.

Oltuaan siten rehellinen mies yli vuoden hän keräsi rohkeutensa otaksuen, ettei virheellinen siirto koskaan paljastuisi ja nosti 8 000 kruunua.

Sen jälkeen hän kutsui erään ystävättärensä ja sukulaisia ja tuttaviaan 14-päivän matkalle Kanarian saarille. Voidaan todella sanoa sen olleen kaikkien aikojen loma, jolta mitään ei puuttunut.

Seurueen palattua kotiin oltiin yksimielisiä siitä, että retki sieti toista, ja kun makkaraukko oli vielä kerran nostanut 8 000 kruunua tililtään, seurue palasi jälleen iloisena ja tyytyväisenä etelän kesään ja aurinkoon.

Vyöry eteni nopeasti kerran alkuun päästyään. Eräs ystävätär, joka toimi kukkaistyttonä ravintolassa, sai 10 000 kruunua pienen talon maksamiseen. Itsestään selvänä sisustuksena taloonsa hän sai sitäpaitsi vielä väritelevisiion anteliaalta makkaraukolta.

Toimiessaan sielunhoitajana makkarakärrystään käsin makkarakauppias tutustui ihmisten murheisiin. Ystävät ja tutut saivat pitkäaikaisia lainoja velkakirjaa vastaan, mutta ihmisystävällinen makkaraukko ei ollut kohtuuton korkovaatimuksissaan. Suurin piirtein katsottuna hän pysyttäytyi pankkikorossa. Kun kaikki nämä suhteellisen lyhyen ajan kuluessa tapahtuneet rahasiirrot olivat päättyneet, oli tilillä jäljellä enää 278 kruunua.

Lopulta heräsivät kunnatkin. Kunta, jonka oli pitänyt saada rahat, soitti toiselle kunnalle ja kyseli, milloin rahat tulevat. Lähettävä kunta vastasi, että rahat oli lähetetty jo yli vuosi sitten.

Oli helppo selvittää, mihin rahat olivat joutuneet, sillä makkaraukon tilinumerohan oli tilisiirtolomakkeessa.

Niin makkaraukko kutsuttiin postisiirtokonttoriin. Hän ilmestyi sinne reippaana ja hyväntuulisena monilla lomillaan levänneenä, ruskettuneena ja hyvin pukeutuneena olkihatussa ja sikari suussa. Hän pahoitteli kovin tapahtunutta, mutta ilmoitti leppoisasti, että tuon virhesuorituksen takia hänen liiketoimensa kukoistivat.

Hän halusi mielellään maksaa rahamäärän takaisin, ja sovittiin, että hän maksaisi summan osamaksulla 5 000

kruunun kuukausierin. Tällöin ei otettu lähemmin selvää, millaisen kukoistavan yrityksen hän oli perustanut.

Lukuun ottamatta pikkusummia hän ei voinut pitää sopimusta, koska hänellä ei niin sanoaksemme ollut ”kuninkaan lanttia”.

Niin juttu siirtyi poliisille ja edelleen raastuvanoikeuteen. Siellä otettiin ilmeisesti huomioon, että sikäli kuin tiedettiin, makkaraukko oli ollut ”rehellinen mies”, joka oli yli vuoden ajan ollut epäinhimillisen suuressa kiusauksessa, jota hän ei sitten lopultakaan ollut voinut vastustaa. Hän pääsi yhden vuoden ehdollisella vankeustuomiolla.

Kaikki olivat selvästikin yllättyneitä ja makkaraukko itse eniten. Mutta syyttäjä oli vähemmän haltioissaan. Hän valitti hovioikeuteen ja esitti rangaistuksen koventamista. Makkaraukko tuomittiinkin nyt puolen vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen.

Postisiirto sai väritelevisiion ja velkakirjat ja ryhtyi pelastamaan, mitä pelastettavissa oli.

Kukkaistytty taisteli väritelevisiionsa puolesta ja ilmoitti ensin ostaneensa sen osamaksulla. Mutta koska hän ei voinut esittää osamaksusopimusta, täytyi hänen lopulta tunnustaa saaneensa sen ystävältään makkaraukolta.

Sitävastoin hänen taloonsa ei koskettu, koska hän väitti säästäneensä ne 10 000 kruunua kukkien myynnillä, eikä sitä voitu vääräksikään todistaa.

Sanomalehti Politikenin pakinoitsija kommentoi:

— Kuinka saitte ajatuksen käyttää ne 213 000 kruunua, jotka olivat erehdyksessä joutuneet tilillenne, herra makkaraukko?

— Jaa, minun mielestäni ne olivat kuin makkara teurastusaikaan ...

Meno-paluu Marokkoon

Postilaitoksen palveluksessa olevien henkilöiden vilpillisyys antaa myös töitä postiryhmälle.

Muutamia vuosia sitten sai jokainen posti- ja lennätinlaitoksen palvelukseen astuva haltuunsa 50 siirtolomaketta oman palkkansa maksua varten.

Jotkut heikot luonteet eivät voineet vastustaa kiusausta, jonka niin monen lomakkeen hallussapito aiheutti. Niinpä tuolloin tapahtuikin, että eräs juuri varakirjeenkantajan paikan Kööpenhaminassa saanut nuori mies melko lyhyen palvelusajan jälkeen päätti käyttää hyväkseen siirtolomakkeita saadakseen varoja ulkomaanmatkaan.

Yhtenä ainoana päivänä hän käytti 22 lomaketta nostaen jokaisella 2 000 kruunua ja sai siten haltuunsa 44 000 kruunua.

Siksi me nyt tiedämme aivan tilastotieteellisesti, että pyöräillen ehtii käydä 22:ssa postitoimistossa Suur-Kööpenhaminan alueella yhden päivän kuluessa.

Sitten hän katosi jäljettömiin, mutta koska postiryhmällä oli tunne, että hän olisi häipynyt ulkomaille, niin hänet etsintäkuulutettiin Interpolin kautta.

Eräänä pakkaskirkkaana tammikuun päivänä siinä yhdeksän aikoihin meni näiden rivien kirjoittaja nuorukaisen äidin kotiin puhuakseen hänen kanssaan. Tämä asui miesystävänsä kanssa saneerattavassa huoneistossa keskikaupungilla.

Tuli humisi kaakeliuunissa, radio oli käännetty Ruotsin musiikkiradion kohdalle ja pöydällä oli olutta. Niinpä synkästä tunnelmasta huolimatta siellä oli jossain määrin viihtyisääkin.

Siinä paikassa oli totuttu näkemään poliiseja ja syvän hiljaisuuden vallitessa minulle annettiin avattu olutpullo,

eikä kysely mitään.

Sitten me kaikki kolme istuimme omine surullisine ajatuksinemme, kunnes äiti äkkiä kysyi:

— Sanokaahan, kun saatte hänet kiinni, pitääkö hänen maksaa postille kaikki rahat takaisin?

— Kyllä, kuului vastaus, kyllä hänen pitää.

— Silloin minä piru vie toivon, ettei hän koskaan tule kotiin, oli äidin kommentti.

Noin kuukauden kuluttua poliisi sai nimettömän kirjeen Pohjois-Afrikasta. Emme saanet koskaan selville, oliko kirjeen lähettäjä siellä asuva tanskalainen vai tanskalainen turisti. Mutta joka tapauksessa kirjeessä kerrottiin, että mainittuun aikaan joku tuntematon tanskalainen oli Tangerissa, Marokossa aikeissa ostaa majatalon.

Poliisi tuli tietysti heti ajatelleeksi kadonnutta kirjeenkantajaa. Marokon pääkaupungin, Rabatin poliisille lähetettiin telex-pyyntö suorittaa tutkimuksia Tangerissa olevan nuoren tanskalaisen suhteen.

Jonkin ajan kuluttua saatiin ilmoitus, että tämä oli juuri tuo kirjeenkantaja ja että hän oli vankilassa Rabatissa.

Ihmettelimme hieman, miksi hän oli mennyt juuri Tangeriin. Hänellä oli varmaankin ollut sellainen mielikuva, että Tanger oli varma paikka, mistä ei voida luovuttaa. Tangerilla on joskus aikojen alussa ollut neutraali asema, mutta tämä asema on jo kauan sitten lakkautettu, ja Tanger on nykyisin aivan tavallinen marokkolainen kaupunki.

Marokkolaisen vankilan ruoka on huonoa, joten vangit ovat enemmän tai vähemmän riippuvaisia sukulaisten ja ystävien heille toimittamista elintarpeista.

Siitä syystä huolehdittiin siitä, että Tanskan Rabatissa sijaitsevasta konsulaatista toimitettiin tuolle tanskalaiselle päivittäinen yksi lämmin ateria, ja koska Marokossa voivat

talviyöt olla hyvinkin kylmiä, hän sai konsulaatista myös muutamat pitkät villahousut pysyäkseen lämpimänä.

Tällä välin hänet yritettiin saada luovutetuksi takaisin Tanskaan, ja olimme ajatelleet itse hakea hänet. Mutta kansainvälisten sopimusten mukaan täytyy noudattaa tiettyjä muodollisuuksia.

Itse luovutusmenettely hoidetaan ulkoasiainministeriön kautta, mutta sen lisäksi täytyy niille valtioille, joissa välilaskut tapahtuvat, lähettää jäljennökset luovutusasiakirjoista. Lopuksi täytyy myöskin niille maille, joiden yli lennetään, ilmoittaa asiasta radiosanomalla. Ei haluta nimittäin ottaa riskiä joutua vaikeuksiin rikollisen henkilön kanssa siinä tapauksessa, että kone joutuisi tekemään pakkolaskun, tai että tämä sattuisi pakenemaan välilaskun aikana.

Näiden suostumusten hankkiminen on siten pitkälinen ja aikaa vaativa prosessi. Ja kuukaudet kuluivat.

Eräänä päivänä tuli kirjeenkantajan äiti käymään poliisin luona. Hän kertoi saaneensa pojaltaan kirjeen, jossa tämä pyysi lähettämään itselleen sianjalostusta koskevaa kirjallisuutta. Äiti kyseli, voisiko poliisi mahdollisesti lähettää hänelle sellaisia kirjoja.

Hänelle vastattiin, ettei varmaankaan ollut helppo antautua sianjalostusalalle muhamettilaisessa maassa, missä sianliha ei kuulunut jokapäiväiseen ruokavalioon. Mutta jos hänen kiinnostuksensa ei johtunut yksinomaan hallusinaatioista mureakamaraisesta porsaanpaistista, vaan oli asiallisesti perusteltu, niin hänhän voisi yrittää kirjoittaa Rabatin konsulaattiin, missä parhaiten osattaisiin asennoitua kysymykseen ja marokkolaisten viranomaisten reaktioihin.

Johtuiko sitten pelosta, että varakirjeenkantaja asettuisi asumaan Marokkoon siankasvattajana, vai oliko taustalla muita vaikuttimia, sitä ei tarina kerro. Mutta vuoden kuluttua seiso i kirjeenkantaja — josta tällä välin oli tullut entinen kirjeenkantaja — Kastrupin lentokentällä saattajanaan punaisessa fezissä marokkolainen poliisimies.

He saapuivat täysin odottamatta ja ilmoittamatta etukäteen — täysin piittaamatta kansainvälisistä määräyksistä, jotka koskevat vankien kuljetusta vieraassa ilmatilassa.

Nuorukainen joutui tutkintavankeuteen Kööpenhaminan poliisitaloon. Mutta jo parin päivän kuluttua hänet vapautettiin, vaikkakin hänen mielestään Västra fängelset oli paratiisi verrattuna siihen, mitä hän oli aikaisemmin kokenut.

Raastuvanoikeus katsoi hänen myös jo saaneen riittävän rangaistuksen, sillä hänet tuomittiin yhden vuoden vankeusrangaistukseen, joka katsottiin kärsityksi vankilassaololla Marokossa.

Äidin hurskas toivomus ei siten täyttnyt, mutta olihan hän kuitenkin iloinen saatuaan poikansa takaisin. Tämän ensimmäinen ateria vapaudessa oli varmaankin rapeakamaraista porsaanpaistia.

Nuorukaisella ei ollut kruunuakaan kotiin palatessaan, mutta hän ei silti välttynyt tuomiolta korvata 44 000 kruunua postilaitokselle.

Voidaan kysyä, oliko matka ollut sen arvoinen, vai oliko hänen mielestään postin jakaminen Kööpenhaminassa yksinkertaisempaa kuin yrittää ryhtyä majatalonpitäjäksi Tangerissa tai kasvattaa sikoja Marokossa.

Kysymykseen ei ole koskaan saatu vastausta.

”Marguerithe”

Muutamit postiryhmän käsittelemistä tapauksista saattavat joskus alkuun näyttää pelkiltä bagatelleilta. Mutta tutkimukset saattavatkin sitten paljastaa yllättäviä inhimillisiä näkökohtia, kuten myös siihen mennessä piilossa pysynyttä, pitkään harjoitettua rikollisuutta.

Muutamia vuosia sitten käsiteltiin sellaista tapausta.

Jyllannin länsirannikolla asui muuan eläkeläinen, joka ikävystyi karuun luontoon. Siitä syystä hän pisti ilmoituksen erääseen viikkolehteen etsien 35–50-vuotiasta lukijatarta, joka olisi halukas piristämään häntä hänen yksinäisyydessään.

Tarina ei kerro, montako vastausta hän sai, mutta yksi joka tapauksessa tuli naiselta, joka toistaiseksi halusi pysytellä tuntemattomana salanimen ”Marguerithe” turvin osoitteenaan erään kööpenhaminalaisen postitoimiston poste restante.

Hän kirjoitti olevansa 38-vuotias, jolla oli vaalea pitkä tukka. Hän oli hoikka ja edelleen hauska tyttö, lämmin ja rakastettava ja hyvä sängyssä. Hän oli lapseton leski ja tulisi perimään puolentoista kuukauden kuluttua 42 000 kruunua.

Hän tulisi mielellään käymään miehen luona, jos tämä lähettäisi hänelle matkarahat joko postiosoituksena tai seteleinä kirjeessä, mutta ei shekkinä. Hän tulisi miehen luo vierailulle joku viikonloppu.

Eläkeläinen oli kuitenkin useimpien jyllantilaisten tapaan varovainen luonne, ja niinpä hän kirjoittikin vain, että nainen voisi tulla. Hän ei halunnut lähettää matkaravoja, mutta lupasi maksaa matkan naisen saavuttua.

Nainen vastasi joutuneensa kaksi kertaa aikaisemmin seisomaan narrina rautatieasemalla, joten hän ei tahtonut

enää kokea sellaista. Samalla hän rohkaisi miestä lähettämään edestakaiseen lentolippuun riittävät rahat, ja ettei mitään väärinkäsitystä pääsisi tapahtumaan, hän liitti kirjeeseen täytetyn postiosoituksen.

Eläkeläinen lähettikin nyt rahat ja kirjoitti odottavansa naista seuraavana viikonloppuna. Ja sen viikonloppun eläkeläisemme sitten viettikin pääasiassa lentokentällä. Hän vahti kaikkien Kööpenhaminasta tulevien lentokoneiden saapumista, mutta ketään Margueritheä ei tullut.

Sitten eläkeläinen kirjoitti hänelle selittäen, ettei niin voinut menetellä ja pyysi selitystä.

Nainen ei vastannut. Ja vähitellen eläkeläiselle selvisi, että häntä oli vedetty nenästä. Hän puri häpeältä hännän poikki ja meni paikallisen poliisin luo tekemään Marguerithestä petosilmoituksen.

Ilmoitus lähetettiin sitten Kööpenhaminaan, rikoksen tekopaikkaan, sillä rahat oli nostettu kööpenhaminalaisessa postitoimistossa.

Sillä tavalla juttu siirtyi postiryhmälle, jonka tehtäväksi tuli löytää Marguerithe suurkaupungin mylläkästä.

Ryhmän jäsen kävi puhumassa postitoimiston henkilökunnan ja postimestarin kanssa. Mutta paitsi vahvistusta siihen, että Marguerithe oli saanut postia poste restanten kautta, muuta ei tiedetty. Häneen ei ylipäätään ollut kiinnitetty huomiota. Ainoa tieto, joka pystyttiin antamaan oli se, että hän oli muuttanut poste restantensa kaupungin toiseen postitoimistoon.

Sielläkään häneen ei ollut kiinnitetty huomiota.

Jotta postilaitos saisi oikeuden vaatia naisen henkilöllisyystodistusta, lähetettiin hänelle kutsu kirjattuna kirjeenä, jonka kuoressa ei ollut lähettäjän nimeä.

Ennen kuin kirje ehti perille, oli nainen kuitenkin taas kerran muuttanut poste restante-osoitteensa toiseen Kööpenhaminan alueella olevaan toimistoon. Hänet oli kuitenkin ehditty nähdä hänen noutaessaan kirjeitä ja kysellessään postiosoituksia.

Voidaan heti sanoa, etteivät tuntomerkit täysin vastanneet niitä, jotka hän oli itse eläkeläiselle antanut. Hänet kuvailtiin karskiksi, erittäin voimakasrakenteiseksi naiseksi, joka oli iältään noin viidenkymmenen. Kukaan ei ollut uskaltanut vaatia häneltä henkilöllisyystodistusta.

Poliisi seurasi uskollisesti seuraavaan postitoimistoon, ja lopulta nainen teki virheen suorittamalla erään maksun noutaessaan kirjeitä.

Sillä tavalla hänen henkilöllisyytensä toteaminen tuli mahdolliseksi. Todellisuudessa hän oli noin 55-vuotias, naimisissa ja asui Kööpenhaminan ympäristössä.

Eräänä aamuna kello yhdeksältä poliisit menivät käymään hänen luonaan. Kesti kauan, ennen kuin ovi avattiin, ja poliisit lopultakin seisoivat kasvotusten Marguerithen kanssa.

Hänet saatiin kirjaimellisesti ottaen kiinni itse teossa, sillä hän tuli avaamaan ovea suoraan kirjoituspöydän äärestä, jossa hän oli istunut ja laatinut vastauksia sanomalehti Politikenin "henkilökohtaista"-palstan ilmoitukseen.

Hän oli alleviivannut kahdeksan ilmoitusta, jotka kaikki olivat noin 60-vuotiaiden miesten naisseuran hakua koskevia ilmoituksia, ja useita samansisältöisiä kirjeitä kuin eläkeläisemmekin saama oli jo lähetysvalmiina.

Selittelyt eivät olleet mahdollisia, ja nainen tunnustikin heti syyllisyytensä eläkeläiseen kohdistuneeseen petokseen. Hänellä ei koskaan ollut ollut aikomustakaan

vierailla tämän luona. Aikomuksena oli yksinomaan rahojen petkuttaminen.

Nainen kertoi miehensä olevan hyvin pidättyväinen talousrahojen antamisen suhteen. Siitä syystä hän näin lisäsi tulojaan. Hän oli harjoittanut toimintaansa pari vuotta ja saanut lukemattomia kertoja matkarahaa silti matkustamatta minnekään.

Vähitellen tästä toiminnasta oli muodostunut hänelle harrastus — ja melko tuottoisa sellainen.

Hän oli heittänyt pois niiden miesten osoitteet, joiden kanssa oli ollut yhteydessä, ja väitti olevansa kykenemätön muistamaan niitä.

Naisen aviomies ei ollut tietoinen tästä ”harrastuksesta”, ja niinpä nainen pyysikin hartaasti, ettei poliisi kuulustelisi miestä, koska se aiheuttaisi katastrofin heidän avioliitolleen. Tähän toivomukseen suostuttiin, koska poliisi ei halunnut aiheuttaa ylimääräisiä aviollisia ristiriitoja niiden lisäksi, joita kuitenkin saattaisi esiintyä.

Nainen antoi poliisille luvan ottaa vastaan Marguerithelle saapuvat kirjeet, ja jonkin aikaa tämän jälkeen tutkijat olivat hukkumaisillaan enemmän tai vähemmän hämäräperäisiin kirjeisiin. Naisen nimi ei luonnollisestikaan ollut Marguerithe, vaan hän oli käyttänyt erilaisia romanttisia nimiä kuten ”Mette-Marie” ja vastaavia.

Oli täysin mahdotonta saada rikosilmoituksia häntä vastaan.

Uhrit olivat nielleet tappionsa ja harminsa hiljaisesti, ja vasta naisen joutuessa tekemisiin kertomuksemme eläkeläisen kanssa hänen kävi hullusti.

Ei ollut epäilystäkään siitä, että lukuisat miehet olivat kartuttaneet naisen ”hobby-tuloja”. Mutta ainoastaan

arvailta voidaan, kuinka paljon se oli tullut heille maksamaan.

Postiryhmällä ei ollut mahdollisuuksia osoittaa asianomistajaksi muita kuin kertomuksemme eläkeläisen, ja hänelle nainen tahtoi mielellään korvata menetykset. Mutta koska hänen piti miehensä huomaamatta ottaa tuo summa niukoista talousrahoista, hän ei voinut maksaa enempää kuin 30 kruunua kuukaudessa.

Kestikin siis todella kauan, ennen kuin mies sai rahansa. Mutta nainen piti sopimuksen täsmällisesti, ja eräänä kauniina päivänä postiryhmä sai innostuneen kirjeen eläkeläiseltä, joka kertoi vastaanottaneensa viimeisenkin maksuerän.

Juttu ratkaistiin antamalla naiselle 400:n kruunun suuruinen sakko.

Mutta Marguerithe menetti "harrastuksensa", eläkeläiset kadottivat unelmansa ja maan lentokentiltä jäi puuttumaan asiakaskunta, joka koostui vanhoista herrasmiehistä.

"Mustan-Eikan" meriitit

Keskiaikaisessa jyllantilaisessa laissa sanotaan: "Mikään laki ei vedä vertoja totuudelle. Mutta kun totuutta epäillään, on lain tehtävänä ratkaista, mikä on oikein."

Usein oikeusjutussa yhtä väittämää vastaan esitetään toinen väittäjä.

Jokainen pitää kiinni omastaan, joten mikä silloin on totuus?

Tämä tilanne tunnettiin myös keskiajalla, ja siksi edellä oleva lainaus jyllantilaisesta laista voikin sopivasti aloittaa tämän tavallisen tarinan todellisesta elämästä sellaisena, kuin sitä eletään tietyissä piireissä silloin, kun mahdollisuus äkilliseen voiton saamiseen postin kautta on ulottuvilla.

Lisäväriä postipetosten kirjajaan kuvaan tulee sellaisille eläkeläisille lähetettyjen kansaneläkkeiden nostoista, jotka kuolevat eläkkeen lähettämisen jälkeen.

Surevilla eloonjääneillä ei ole aikomustakaan lähettää rahoja siihen paikkaan, jossa vainaja tulee viettämään ikuisuutensa, onkoonkin se sitten siellä alhaalla tai siellä ylhäällä, vaan he syystäkin ajattelevat niistä olevan enemmän hyötyä täällä maan päällä.

Tämän tarinamme tapahtumaympäristössä käytetään värikkäitä liikanimiä, jotka kuitenkin on tässä luonnollisista syistä muutettu, toivottavasti ei kuitenkaan tuon värikkyuden kustannuksella.

Vanha "Ras Tafari" oli eläkeläinen ja asui eräässä Kööpenhaminan vanhassa korttelissa.

Hän oli korttelikapakan rakas ja arvostettu vieras, erityisesti eläkkeensä nostoa seuraavina päivinä. Hänet tunnettiin iloisena antajana, ja siksi hän olikin hyvin suosittu.

Vähitellen alkoi "Ras Tafari" tulla heikoksi vanhuuttaan. Eläkkeen maksun jälkeiset hauskat päivät, jolloin kenenkään ei tarvinnut kärsiä janoa, ottivat voimille, ja kun hänen täytyi vähentää kapakassa käyntejään ystäväpiirikin supistui nopeasti.

Eräs uskollisista oli "Musta-Eikka". Tämä oli jo kauan viettänyt yhteiselämää "Rulla-Maijan" kanssa, joka oli kuitenkin alkanut väsyä häneen. Osittain siksi, että "Musta-Eikka" valehteli hänelle suut silmät täyteen juovuspäissään, ja osittain siksi, että tällä oli tapana piestä hänet tasaisin väliajoin.

Eräänä päivänä "Rulla-Maijan" ollessa paistamassa lihapullia, hänen entinen miehensä tuli käymään. Ja kun

”Musta-Eikkakin” sattui tulemaan kotiin samaan aikaan, syntyi riita.

Nyt voisi tietysti luulla, että ”Musta-Eikka” hyökkäsi entisen aviomiehen kimppuun. Niin hän ei suinkaan tehnyt. Sen sijaan hän antoi ”Rulla-Maijalle” niin monta korvapuustia, että tämä kaatui maahan.

Tämän jälkeen ”Musta-Eikka” kaatoi lihapullat naisen päälle, ja sitten molemmat miehet lähtivät kapakkaan pohtimaan parin kylmän oluen parissa kummankin kokemuksia ”Rulla-Maijasta”.

”Lihapullakerrasta” tuli se pisara, joka sai maljan vuotamaan yli. ”Rulla-Maija” keräsi kampeensa ja lähti vihoissaan ”Mustan-Eikan” luota.

Mutta yksin eläminen ei sopinut ”Mustan-Eikan” luonteelle. Paremman puutteessa hän muutti vanhan ystävänsä ”Ras Tafari” luo ja osoitti ihmisystävällisen luonteensa hoitamalla tätä tämän sairauden aikana.

Koska kumpikaan ystävyksistä ei osannut laittaa ruokaa, niin ”Musta-Eikka” hankki uuden ystävättären, ”Mopedi-Kertun”, jonka hän sai suostutelluksi tuomaan lämmintä ruokaa päivittäin.

Muutamien kuukausien kuluttua ”Ras Tafari” tuli niin huonokuntoiseksi, että hänet oli vietävä sairaalaan.

Muutamia päiviä tämän jälkeen ”Musta-Eikka” löysi kotiin tullessaan ”Ras Tafarille” tulleen eläkkeen postiosoituksen.

Samana päivänä hän tapasi ravintolassa vanhan ystävänsä ”Rulla-Maijan”, jota hän ei ollut nähnyt pitkään aikaan. Niinpä puhuttavaa olikin paljon, ja jälleennäkemisen ilosta ”Rulla-Maija” veti niin sanotusti viivan lihapullien yli.

”Musta-Eikka” kertoi muun muassa hankkineensa ”Ras Tafarille” lääkärin kotiin — hän oli myös ”Rulla-Maijan” tuttava — sekä että ”Ras Tafari” enää tuskin tulisi sairaalasta kotiin.

Edelleen hän kertoi ”Ras Tafarille” tulleesta seuraavan kuun kansaneläkkeen postiosoituksesta. Hänen mielestään olisi synti ja häpeä, jos rahat palautettaisiin.

Sitten hän näytti postiosoitusta naiselle ja kysyi, halusiko tämä auttaa häntä rahojen nostamisessa valtakirjalla. ”Musta-Eikka” laatisi valtakirjan ”Ras Tamarin” nimissä. ”Rulla-Maija” saisi kyseessä olevista 1 760: sta kruunusta itselleen korvauksena 500 kruunua.

”Rulla-Maijankin” mielestä olisi rahojen palauttaminen eläketoimistolle ollut ”älyvapaata”, ja niin hän ilmoitti olevansa suostuvainen.

Ystävykset menivät sitten ”Ras Tamarin” asunnolle, jossa ”Musta-Eikka” kirjoitti ”Rulla-Maijalle” valtakirjan tämän läsnäollessa ja allekirjoitti sen ”Ras Tamarin” nimellä.

Muiden kykyjensä lisäksi ”Musta-Eikka” oli myös piirustustaitoinen, ja hän yrittikin jäljitellä tuntemaansa ”Ras Tamarin” käsialaa niin hyvin kuin mahdollista. Hän valitteli vain, ettei osannut jäljitellä vanhan ”Ras Tamarin” käsialassa näkyvää käsien vapinaa — mutta tulos menettelisi joka tapauksessa.

”Rulla-Maija” meni sitten postiin ja sai summan nostetuksi. Henkilöllisyytensä todistamiseen hän käytti omaa sairausvakuutuskorttiaan.

Hän palasi postista suoraan ”Ras Tamarin” asuntoon, jossa ”Musta-Eikka” odotti. Hän sai 500 kruunuaan ja mies piti loput.

Samana iltana ”Musta-Eikka” tuli ”Rulla-Maijan” luo tämän asuntoon ja soitti sieltä sairaalaan, jolloin hänelle

kerrottiin "Ras Tafarin" kuolleen sen päivän aikana.

Nyt "Rulla-Maijaa" alkoi arveluttaa se, että rahat oli nostettu "Ras Tafarin" kuolinpäivänä. Ei nimittäin ollut uskottavaa, että hänellä olisi ollut voimia allekirjoittaa valtakirjaa sinä päivänä.

Mutta "Musta-Eikka" rauhoitti häntä selittämällä, että jos postilaitoksesta alettaisiin kysellä jotain, niin nainen voisi sanoa lainanneensa "Ras Tafarille" 1 000 kruunua 14 päivää ennen tämän kuolemaa. Samalla oli sovittu, että hän saisi rahansa takaisin kansaneläkkeen saapuessa. Edelleen naisen pitäisi pitää kiinni siitä, että "Ras Tafari" oli antanut valtakirjan, ja että hän niin ollen oli toiminut hyvässä uskossa.

Sillä tavalla naiselle ei voisi tapahtua mitään, tuumi "Musta-Eikka".

Hän vietti yönsä "Rulla-Maijan" luona ja seuraavana aamuna hän lähetti tämän kaupungille mukanaan 300 kruunua ostamaan parin sukkia, paidan ja farmarit, sillä hän halusi olla siedettävästi pukeutunut hautajaisissa.

Kului pari kuukautta, mutta "Rulla-Maija" oli edelleenkin hermostunut.

Hän etsi käsiinsä "Mustan-Eikan", joka yritti rauhoittaa häntä sanomalla, ettei hermoilemiseen ollut mitään aihetta. "Musta-Eikka" oli katkaissut suhteensa "Mopedi-Kerttuun", joka oli "Ras Tafarin" vielä eläessä tuonut ruokaa. Hänelle ei enää ollut käyttöä. Sillä nyt "Mustasta-Eikasta" oli tullut Syvtallet-nimisen kapakan omistajattaren rakastaja. Naisen nimi oli Iris, ja hänellä oli kasoittain rahaa, omistihan hän kokonaisen kapakan. "Musta-Eikka" lupasi suostutella Iriksen maksamaan koko summan postilaitokselle. Sillä asia saataisiin kokonaan pois päiväjärjestyksestä.

”Rulla-Maija” unohti onnellisena koko jutun, kunnes hän eräänä päivänä sai kutsun saapua poliisin luo.

Siellä hän yritti ensin antaa saman selityksen kuin postilaitoksellekin. Mutta kun poliisi näytti hieman epäilevän asiaa, hän sanoi haluavansa kertoa totuuden. Sitten seurasi koko tarina alkaen siitä, kun hän oli saanut lihapullat päälleen aina ”Mustan-Eikan” pullahiiren päiviin kapakanomistajattaren rakastajana.

”Rulla-Maija” saattoi hyvin ymmärtää, ettei Iris ollut maksanut postilaitokselle. Osittain tämä oli johtunut siitä, ettei hänellä ollut asian kanssa mitään tekemistä ja osittain siitä syystä, että ”Musta-Eikka” oli saanut majatalon toiminnan niin täydellisesti kuivumaan, että se oli mennyt konkurssiin, jonka jälkeen hän oli jättänyt Iriksen.

”Musta-Eikka” oli hyvin tietoinen henkikirjaan ilmoittautumisen tärkeydestä. Mutta hän ei kutsuttaessa saapunut poliisilaitokselle. Sen sijaan hän soitti ja kertoi asuvansa nykyisin erään naisen luona, joka ei missään tapauksessa arvostaisi poliisien ”juoksenteluja”. Siksi hän ei halunnut kertoa olinpaikkaansa.

Niin ”Musta-Eikka” etsintäkuulutettiin, sillä nyt hän oli mennyt maan alle.

Hänen löytämiseensä meni neljä kuukautta.

Kohtalo oli vanginnut hänet toisellakin tavalla — hän oli mennyt naimisiin. Ja siinä hän oli oikeassa, ettei hänen uusi naisensa arvostanut poliiseja. Tämä puolusti häntä niin urheasti, että poliisin piti hankkia oikeudelta lupa asuntoon päästäkseen.

Kuulusteluissa ”Musta-Eikka” leimasi ”Rulla-Maijan” antamat tiedot pelkäksi runoudeksi. Hän selitti tämän olevan valheita täynnä, ja ettei hän tiennyt yhtään mitään ”Ras Tafarin” kansaneläkkeestä.

Mitä tuli "Rulla-Maijan" kertomuksiin hänen jättämisensä syistä "Musta-Eikka" väitti, että hän se oli jättänyt naisen, koska tämä oli ollut "valhetta täynnä" ja oli suorastaan mytomaani.

Tosin hän oli antanut naiselle korvapuustin silloin tällöin, mutta hänen mieleensä ei olisi juolahtanut heitellä lihapullia tämän päälle nykyiset lihan hinnat huomioon ottaen.

Kun hänelle ilmoitettiin "Rulla-Maijan" olevan halukas korvaamaan postilaitokselle 500 kruunua sillä edellytyksellä, että hän maksaisi oman osansa saaliista, hän torjui tämän tuhahtaen ja sanoi, ettei hän ajatellut maksaa postilaitokselle kruunuakaan, koska hän oli syytön.

Nyt on raastuvanoikeuden asiana päättää, kumpi puhuu totta.

Vähän valaistusta asiaan saatiin kuitenkin ennen oikeudenkäyntiä, sillä yht'äkkiä "Musta-Eikka" heräsi ajattelemaan. Hän antoi täydellisen tunnustuksen ja ilmoitti "Rulla-Maijan" selvityksen olevan oikean.

Hän ei kuitenkaan paljastanut syytä tähän äkillisesti syntyneeseen rehellisyyteensä. Mutta hän vihjaili joidenkin "gorillojen" varjoista, ja että ilmassa oli korvapuusteja, jos hän jättäisi "Rulla-Maijan" vastaamaan yksin.

Hän kertoi nyt "Ras Tafarin" kansaneläkkeen menneen hautauskuluihin, "Ras Tafarin" pikkuvelkoihin korttelissa sekä hautajaiskaljaan. Menoeriä ei kuitenkaan voitu eritellä eikä osoittaa tosittein.

Hän halusi kuitenkin mielellään alkaa maksaa omaa osuuttaan postilaitokselle, sillä "Rulla-Maijan" tuli tietenkin itse vastata niistä 500: sta kruunusta, jotka hän oli saanut.

Vanha "Ras Tafari" siellä ylhäällä taivaassaan voi nyt iloita siitä, että hänen kansaneläkkeensä oli käytetty sellaiseen, jota näissä piireissä pidetään todellisina kustannuksina ja järkevinä tarkoituksina. Sitäpaitsi hän sai kauniit muistosanat.

”Tähtilaivan” juttu

Myöhään illalla helmikuun 28 päivänä 1978 löydettiin Kööpenhaminan lähistöllä sijaitsevan jätteenpolttolaitoksen kuonankuljetushihnalta erittäin hiiltynyt miehen ruumis. Oliko kysymyksessä rikos, tapaturma vai itsemurha? Mistä mies oli ja olisiko ylipäänsä mahdollista tunnistaa hänet, sillä kaikki tavalliset tunnistamismahdollisuudet — myös hampaat — puuttuivat?

Tutkimuksissa kävi selville, että kyseessä oli harvinaisen julma tappo. Rikoksen tekijät saatiin kiinni ja myös uhri onnistuttiin tunnistamaan reisiluun murtuman perusteella.

Jätteenpolttolaitos

Kun tiedostettiin, ettei enää ollut ajanmukaista päästä eroon jätteistä perinteisten kaatopaikkojen avulla — eikä vähiten ympäristönäkökohtien takia — kuusikymmenluvun puolivälissä päätettiin rakentaa jätteenpolttolaitoksia. Yksi näistä sijoitettiin Amager-saaren itäosaan, joka kuuluu Kööpenhaminan alueeseen.

Laitos vastaanottaa päivittäiset jätteet Kööpenhaminan, Fredriksbergin, Hvidovren, Tornbyn sekä Dragörin kunnista (yhteensä noin 550.000 asukasta), mutta sillä ei itsellään ole mitään tekemistä jätteiden keräyksen kanssa. Tämän tehtävän suorittavat puhtaanapitoyritykset, eri

ajurit sekä kunnat itse. Lopuksi laitos vastaanottaa myös teollisuusjätteitä ja yksityisten tahojen toimittamia jätteitä.

Jätteet puretaan siiloon, josta ne sitten nostetaan polttouunin kuiluun. Siilo on 48 metriä pitkä ja 17 metriä leveä ja pohjalta nosturin lattiaan on 30 metriä. Nosturin kauha voi ottaa kerrallaan jätteitä kuudesta kahdeksaan kuutiometriä, joka vastaa painoltaan kahdesta ja puolesta neljään tonnia.

Nosturin kuljettaja on hytissä noin 40 metriä siilon pohjan yläpuolella, joka normaalisti tarkoittaa noin 30 metriä jätteiden yläreunasta. Hänellä ei sen vuoksi ole erikoisen suuria mahdollisuuksia lähemmin tunnistaa jätteitä, joita hän ahtaa kuiluun.

Polttoprosessi

Täyttökuilun pohjan muodostaa kuivausritilä, jonka yläosa toimii uunin syöttäjänä. Vyöryessään jäte putoaa kuivausritilältä alas sytytysritilälle ja tällöin se on normaalisti jo syttynyt. Sieltä jäte jatkaa matkaansa kolmannelle ritilälle — polttoritilälle — jossa se poltetaan noin 1000 asteen lämpötilassa. Lämpötila voi kuitenkin olla alhaisempi riippuen siitä, kuinka kosteata jäte on.

Polttoritilältä palava, osittain loppuunpalanut jäte putoaa alas pyörivään uuniin ja sieltä loppuunpalanut kuona jatkaa 1×1 metrin suuruisen kuilun läpi vedellä täytettyyn kuonaaltaaseen, jossa jäähdytys tapahtuu. Jäähtynyt kuona kuljetetaan edelleen levykuljettimilla keräyspaikalle rakennuksen ulkopuolelle. Sieltä kuona ajetaan päivittäin pois käytettäväksi täyttömaaksi, rantapengerryksiin, tiepohjiin, ynnä senkaltaiseen.

Palamista polttoritilällä ja pyörivässä uunissa sekä liukuhihnalla valvotaan sisäisen TV:n avulla laitoksen

tarkkailuhuoneesta käsin. Muutoin laitos toimii vuorokauden ympäri.

Kauhistuttava löytö

Työn puolesta tiistai, helmikuun 28 päivä 1978 oli tarkkailuhuoneessa päivystävän puhtaanapitotyöläisen kohdalla — tässä Verner Hansen-nimisenä — kulunut aivan normaalisti ja hän rupesi pikkuhiljaa odottamaan yövuoron alkamista klo 23.00, jolloin hän pääsisi pois ja hän voisi lähteä kotiinsa.

Hansen ei kuitenkaan saapunut ajoissa kotiin sinä iltana. Sen sijaan hän joutui viimeisen puolituntisen aikana kokemaan jotain tavattoman epämiellyttävää.

Klo 22.30 se tapahtui. Hansen saattoi tuskin uskoa silmiään, kun hän katsoessaan TV-ruutuun näki kuonaa kuljettavan liukuhihnan alkupäässä isohkon ”kuonan”, joka muistutti pahoin palanutta ihmisruumista. Iho ja rasvakerros olivat palaneet pois ja jäljellä oli tosiaankin vain torso.

Hansen kiiruhti ottamaan yhteyden konepäällikköön. Nähtyään ruumiin tämä antoi pysähdyttää liukuhihnan ja ohjasi kuonavirran toiseen keräyspaikkaan. Sen jälkeen ilmoitettiin asia paikalliselle rikospoliisille samoin kuin laitoksen johdolle.

Ensimmäiset tutkimukset

Heti alkuun kasautui poliisille joukko kysymyksiä. Oltiinko tekemisissä lähes täydellisen rikoksen kanssa? Oliko kysymyksessä tapaturma taikka ehkä itsemurha?

Ruumiin ensitarkastus ei viitannut rikokseen — eikä myöskään itsemurhaan. Olisiko kysymyksessä onnettomuustapaus? Mikään ei näyttänyt siltä kuin tästä